

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Cehii și Germanii.

Sibiu, 18 Octomvrie n.

O dușmănie veche și mare a existat totdeauna între poporul ceh și cel german din monarhia noastră austro-ungară, dușmănie, care în mod natural s'a estins și asupra Germanilor din afară de hotarele monarhiei noastre, asupra celor din imperiul german. Era ura neînduplecată de rassă. Iși va fi luat de bună seamă ura și dușmănia aceasta începuturile atunci, când Germanii, stăpâni fiind pe situația politică în monarhie, au făcut nedreptăți destul de multe Cehilor, ca și altor popoare, cari țin cu sfințenie la limba, la trecutul, la datinele și așezămintele lor naționale.

În timpul din urmă situația Cehilor în partea de dincolo a monarhiei noastre s'a ameliorat însă foarte mult, așa, că la ei acasă, în Boemia, au ajuns chiar ei oamenii situațiunii, și au început se împartă ei Germanilor nedreptăți și să le facă supărări unde numai li s'a dat ocaziune. Dușmănia și ura să continue deci între aceste două popoare ale monarhiei, pentru că, cum am spus, e ură de rassă, cu rădăcini foarte adânci.

Se pare însă, că marele războiu prin care trecem și care a cerut jertfe egale dela toate popoarele imperiului nostru, va șterge și va îngropa pentru totdeauna și ura și dușmănia neîmpăcată dintre Cehii și Germanii. Vin adevăți știri din Boemia, că prin cerurile conducătoare ale Cehilor se discută cu aprindere necesitatea revizuirii politice cehe și punerea ei pe alte baze. Se accentuează mai ales comunitatea vitală de interese, pe cari le au Cehii cu Germanii, și necesitatea legării unei strânse prietenii între aceste două popoare, atât de îndușmănite în trecut, dar atât de mult avasate unul la altul.

Se discută apoi și în presă chestia înfrățirii ceho-germane. Un ziar mare ceh din Praga a publicat o serie întregă de articole în acest înțeles, spunându-se în unul din ele următoarele:

«Nu trebuie se fim sgârșiți când e vorba de a se recunoaște faptele Germanilor, pentru că pe seama eroicelor noastre armate tot așa putem se cerem și noi dela Nemți recunoștință pentru faptele pe cari le-au sevășit ele, umăr la umăr cu Nemții. Jaluți nu avem se fim. Precum Nemții au dat mână de ajutor, cu trupele lor, ca dușmanul se fie reținut dela întreprinderea »primblării« sale la Viena și Budapesta, tot așa au ajutat și armatele noastre imperiului german, ca dușmanul care-l atacă din două părți să nu poată face vizita anunțată la — Berlin.

Dar precum Germanii din imperiu, așa și Germanii din Austria, trebuie se ajungă la convingerea, că această veche monarhie numai atunci își poate împlini misiunea istorică, când *popoarele ei trăesc în pace și muncesc loialtă și lângă olaltă*. Noi însă nu nu-

mai în privința limbei vrem se ajungem la înțelegere cu Nemții, ci în toate privințele. În cursul războiului am experiat, că noi, Cehii și Germanii, *suntem avisați unii la alții, suntem nedespărțiți în interese, și de aceea trebuie să ne nizuim, ca în toată privința se creăm pentru viitor o situație multumitoare*. Nu numai politicește, ci și în cele naționale, culturale și economice pe deplin egal îndreptățiți fiind, atât noi, cât și Germanii trebuie se căutăm se dăm uitării ori ce deosebire de rassă. Cu atât mai ușor vom putea ajunge la acest rezultat, cu cât în Boemia nici nu se prea simte deosebirea de rassă. De mii de ani trăim în comunitate unii cu alții. *Interesele noastre sunt identice*. Ducem aceeași viață. Și dacă până acuma totuși nu am știut se trăim acasă în prietenie bună cu Nemții, *războiul acesta mare mondial ne-a adus mai aproape de toate neamurile*. E foarte natural, că contrarii naționali și politici nu pot să-și cadă în grumaz de azi pe mâne. Dar nici nu e vorba despre aceasta, ci despre simpla constatare, că *chestia ceho-germană va primi rezolvare, după trecerea evenimentelor de acuma, cu totul după alte principii călăuzătoare*. Învățămintele războiului mondial avem să le întrebuițăm pentru croirea drumului, care va duce la pacifica împreună lucrare. Iar pentru a se face trecerea dela trecut la prezent, nici nu se cere altă punte, decât o *formulă*, pentru că toate celelalte le va rezolva comunitatea de interese, cea politică, culturală, dar mai ales cea economică»...

Ne surprinde tonul calm, glasul sincer, convingerea, cu care se face propagandă într'o foaie lătită și cetită cehă pentru viitoarea înfrățire ceho-germană. E întru adevăr glasul vremii!

Suntem siguri, că mâna întinsă cu atâta prevenire din parte cehă nu va fi respinsă, ci va fi strânsă cu căldură din parte germană, căci foarte convingși vor trebui se fie și Nemții cât de adevărată este părerea, că pentru monarhia noastră numai o împreună lucrare a tuturor popoarelor ce o compun poate se fie folositoare. Dar această împreună lucrare trebuie se fie făcută posibilă prin concilianță reciprocă, *prin decretarea egalei îndreptățiri pe întreaga linie*.

Dorindu-le isbândă deplină celor ce propagă salutara idee a înțelegerii dintre Cehii și Germanii, nu ne putem suprima a doua dorință, anume, de a vedea trecută ideea și propaganda înfrățirii între popoarele diferite și dincoace, la noi, unde asemenea vor trebui se fie supuse revizuirii, după războiu, toate programele politice și unde asemenea va trebui se fie căutat și aflată *formula*, care se facă cu putință trecerea dela trecut la prezent, pentru a se asigura viitorul.

Va trebui se sufle și la noi alt vânt după războiu, vântul păcii și al buneii înțelegeri între popoare, pentru că dacă am știut să ne înțelegem atât de bine și să ne apropiem unii de alții atât de mult în zilele grele

de primejdie, — fără a ne mai întreba, că de ce neam și de ce lege suntem, — va trebui se remănem și după războiu tot în legăturile strânse ale dragostei frățești, ca fii ai aceleiași patrii. Și când se vor ivi zorile acestei înfrățiri sincere și durabile între popoarele statului ungar, ca și între popoarele din cealaltă parte a monarhiei, — om mai fericit nu are se fie pe lumea aceasta decât bătrânul, bunul și înțeleptul nostru Monarh, care n'a dorit nici când alta, decât să-și vadă mulțumite și fericite *toate* popoarele de sub înțeleapta sa ocărmuire, căci toate ale sale sunt!

Manifestul regelui bulgar. Cu începere de Joi, 14 Octomvrie n. c. Bulgaria se află în stare de războiu față de Sârbia. În aceeași zi regele Ferdinand a adresat un manifest poporului bulgar, chemându-l se apere pământul strămoșesc, murdărit de astutul vecin, și se elibereze pe frații cari gem în jug sârbesc. Se spune în manifest, că regele și guvernul a făcut tot posibilul în interesul conservării păcii, cu scopul, ca neutralitatea se realizeze dorințele bulgare și Macedonia se ajungă proprietate bulgară, cu învoirea antantei și a puterilor centrale, dar nu a fost dat, ca Bulgaria se poată rămânea până la sfârșit în neutralitate, de aceea armata bulgară va ataca acum, împreună cu vitezele armate ale puterilor centrale, pe vecinii Sârbi. Manifestul a fost primit cu mult entuziasm din partea populațiunii țării.

Delcassé s'a dus. Ministrul de esterne al Franciei, domnul *Teofil Delcassé*, considerat în lumea politică ca autorul intelectual al marelui războiu în care ne aflăm de cincisprezece luni, a aflat de necesar să se retragă urgent din postul însemnat în care se afla. Consiliul de miniștri i-a primit demisia, și resortul esternelor l'a primit deocamdată domnul *Viviani*, prim-ministrul Franciei. Demisia lui Delcassé e adusă în legătură cu nesuccesele diplomatice ale antantei în Balcani, dar camereii franceze retragerea sa a fost anunțată ca reclamată de *motive sanitare*. Și când unul dintre deputați a cerut, ca demisia se fie cetită în cameră, prim-ministrul Viviani a răspuns, că nu se simte obligat să facă acest lucru. În sânul guvernului există o solidaritate perfectă, parlamentul se aibă încredere în el. Și camera a votat cu mare majoritate propunerea făcută de a se trece la ordinea zilei. Nici un regret, nici un cuvânt de recunoștință și mulțumită la adresa părintelui războiului mondial. E foarte ingrată țara ta, o, Teofile!..

Se învățăm dela Germanii! Acesta e sfatul, pe care îl dă Rușilor ziarul național rusesc »Ruskoie Slovo«, scriind acum de curând următoarele: »Precum Petru cel Mare a învățat meșteșugul războiului dela Svedia, tot așa Rușii ar trebui se învețe dela Germanii ce înseamnă putere de voință și mijloace de războiu. Astăzi Germania se luptă cu toate marile puteri. Ea are de învins greutăți de zece ori mai mari în luptele ei cu Rușii, și cu toate acestea ea dovedește în toate direcțiile o putere și o energie inepușabilă. Germania se luptă cu jumătate de lume, întărește Austro-Ungaria, apără Constantinopolul, agită Persia în contra Englezilor și Rușilor, pune la cale rescoala în Tripolitania în contra Italiei, animează Bulgaria, pe scurt, *organizează victoria*... Și toate aceste însușiri impunătoare ar vrea Rușii să le învețe dela Germanii de azi pe mâne? Nu se poate. Ele sunt rezultatul unei munci încordate și serioase de lungi secole. Ele sunt rezultatul unei culturi cu adânci rădă-

cini, ceea ce lipsește Rusiei, al unei organizări și discipline aproape militare pe întreaga linie, ceea ce earăși lipsește Rusiei, și mai ales al unei onestități proverbiale în toate afacerile publice, ceea ce și mai mult lipsește Rusiei, unde chiar și ministrii sevășesc acte revoltătoare de hoție.

„Spre progres“.

— Reflexiuni —

de preotul Ioan Dandea.

Cu acest titlu s'a publicat în »Gazeta Transilvaniei« nr. 201 și 202 din anul curent sub inițialele (vm) un luminos articol de directivă culturală. În acest articol se pretinde cu bun temei, ca intelectualii români, după exemplul altor națiuni, să facă călătorii de studii în țările culte din apusul luminat, ca aducând de acolo tot ce e bun, să-l adaptăm trebuințelor noastre culturale.

Ca o pildă vrednică de urmat ni se arată poporul japonez, ai cărui intelectuali »au cutrierat cu sirguintă de albină statele culte ale Europei, adunând toate rezultatele de civilizație și progres și transplantându-le în patria lor îndepărtată«.

E în adevăr vrednic de imitat zelul acesta, dar cu multe rezerve trebuie urmat și primit. Nu-i destul numai să imităm ce vedem, fie cât de bun, ci trebuie mai întâi să cercetăm de se potrivește cu gradul de cultură al poporului, de se poate să fie asimilat de cultura națională, prefăcându-se în carne și oase, ear nu numai să se adapteze și aclimatizeze. Numai dacă e asimilat elementul cultural străin, poate fi izvor al progresului cultural național și astfel să contribuie cu ceva la cultura generală a omenirii.

Un bun cunoscător al societăților moderne, distinsul scriitor rus Petrow, astfel caracterizează progresul Japoniei imitătoare: »Uitați-vă la orientul încă străin de creștinism: la Turcia, Persia, India, China și alte țări, acolo omenirea zace în cel mai adânc somn de mult, de mult. Japonia, care în ultimele veacuri a făcut atât de surprinzătoare progrese în senzul adaptării la cultura europeană, nu face excepție dela aceasta, ea nu luminează în propria ei lumină, ci într'o lumină împrumutată din Europa. Străinismul se încuibază cu succes în ea, însă ea n'a contribuit cu nimic la cultura generală a omenirii«.

De așa progrese, deși surprinzătoare, trebuie să ne ferim, căci nu-i progres statornic, temeinic, ci mai curând sau mai târziu duce la de-sastru.

Pilde vrednice de meditație asupra influenței imitației străine fără rezerve și fără a cunoaște bine cultura națională proprie, ne sunt desastresele fraților din România. După ce a scăpat țara de lepra fanariotă, o mulțime de tineri au fost duși în străinătate la învățătură, dar puțini au fost aleșii națiunii dintre acești mulți; puțini au fost în stare să facă dis-

tinție între ce e bine să se primească din cultura străină pentru cultura națională, și ce nu e bine. Cei mai mulți «s'au dus vacă și s'au întors bou», după cum foarte bine observă glumețul scriitor Creangă, care deși nu a trecut granițele țării sale, a făcut pentru cultura română mai mult decât mulți, cari aveau diplome de la școale străine. Acești mulți diplomați, cari aveau numai diplomele, altă nimic, dacă nu au luat ce a fost bun și potrivit dela străini, au adus cu ei în țară ce a fost mai rău, iar și dacă a fost bun, era nepotrivit cu cultura poporului și a dus tot la rău.

Un tip de imitator al străinismului în toate ni l-a păstrat V. Alecsandri în piesa teatrală Jorgu dela Sadagura. Cu acești imitatori fără rezerve ai străinismului s'a luptat Alecsandri, Maiorescu, Eminescu și astăzi se luptă cu multă înfocare și entuziasm marele naționalist Iorga. Se luptă contra acestor imitatori, cari au rupt firul istoric al tradițiilor culturale și în mod revoluționar, deși nu cu vărsarea sângelui, au voit să planteze pe pământul României o cultură străină. Rezultatele rele s'au văzut și în parte se văd și astăzi. Unele după altele au urmat dezastrele asupra regatului român: desastrul financiar economic din 1900 când era aproape ca statul să deie faliment; desastrul social prin răscoalele țărănești din 1888 și 1907 după marea expoziție națională, care răscoală arăta că aproape tot edificiul statului era întemeiat pe «o minciună» (Vlahuță); desastrul cultural când *dreptul limbii române a trebuit să fie cucerit pe stradele capitalei române cu sângele studenților dela Universitatea română*.

Toate aceste desastre au deschis ochii tuturor, ca să vadă limpede, că adevăratul progres statornic se poate face numai pe temelia pusă a culturile naționale, numai pe temeiul tradițiilor culturale-naționale. De aceea înainte de a face acele călătorii de studii prin străinătate, trebuie să se facă o lungă călătorie de studii aprofundate pe pământul românesc, ca să cunoaștem temeinic cultura românească, deoarece numai astfel ne câștigăm o temelie solidă pentru «perspectivă și comparație». Numai cunoscând temeinic pământul strămoșesc și cultura națională românească, vom putea face în noi mai întâi selecțiune între ce e bun și rău în această cultură, numai atunci vom putea afla căile cele mai potrivite pentru dezvoltarea acestor bunuri pe temelia tradițiilor istorice spre un progres statornic; numai atunci vom putea afla, că răul ce-l aflăm e în

adevăr un rău, cu rezultate desastroase, sau e un rău, care cu progresul se nimicește de sine.

Lenea d. e. poate fi combătută cu toată asprimea, dar sărbătorile așa numite «băbești» numai cu multă circumspecțiune, căci ele sunt legate prin un trecut îndepărtat de credințele religioase, deși de multe ori cu nedreptul, dar fiind faptul dat, o mână nedibace ușor se poate atinge și de credințele religioase, — ceea ce constituie apoi un rău și mai mare, căci se introduce în sinul poporului scepticismul, îndoiala nimicitoare a oricărui element de cultură.

(Va urma.)

La mormântul Regelui Carol I.

Duminea trecută, în 27 Septembrie vechiu, s'a împlinit anul dela moartea marelui și totăleptului Rege Carol I. al României. Trista aniversare a fost un nou prilej pentru poporațiunea din regatul român de a-și arăta recunoștința față de umbra dispărutului mare Rege, și în deosebi pentru presa română, care și-a ținut de datorință a-și aduce aminte cu sentimente de adâncă grațitudine de primul Rege al României și de tot ce a fost și ce a făcut Regele Carol I. pentru România și pentru poporul român. În toate bisericile din regatul român s'a celebrat apoi parastas pentru odihna sufletului marelui Domnitor, care și doarme somnul de veci alături cu un alt mare înaintaș, cu Neagoe Basarab, în mănăstirea din Curtea de Argeș, — unde s'a oficiat marele parastas oficial, despre care dăm, după „Moldova” din București, următorul raport amănunțit:

„S'a împlinit un an decând cel ce a făcut România modernă, își doarme somnul de veci, în liniștea tănuită a mănăstirii Curtea de Argeș, alături de un alt înțelept voevod al țării, Neagoe Basarab. Un an s'a scurs, decând cel ce si-a înțeles atât de bine menirea și a ridicat o țară mică și vasală la rangul unui regat înfloritor și considerat în lumea civilizată a Europei, își odihnește rămășițele pământești sub marmura rece, încălzită de lacrimile fierbinți ale unui popor recunoscător și ale unei Regine, vrednică tovarășă, rămasă în veci neconsolata.”

Trista aniversare a zilei, când România și-a pierdut pe înțeleptul ei Suveran și cel dintâi al său Rege, a fost prăsnuită printr'un parastas, oficiat la Curtea de Argeș, la căpătâiul aceluia, care a fost Regele Carol I. al României.

Parastasul s'a oficiat cu tot ceremonialul și cu tot fastul dictat de memoria marelui dispărut, decurgând în chipul următor:

La orele 9 și jum. dim., s'a oficiat o panachidă, care a durat timp de o oră, de către P. S. S. Episcopul *Calist* al Eparhiei Argeșului, asistat de P. S. S. Arhiepiscopul *Evghenie Pileteanu*, de P. Cuv. S. Arhimandritul *Dionisie* al mănăstirii Sinaia și de întreg clerul episcopal. La acest serviciu divin a asistat M. S. Regina *Elisabeta*, care tot timpul s'a rugat la căpătâiul ilustrului și marelui dispărut, însoțită de doamnele de onoare și adjutanții regali atașați. După dorința exprimată de M. S. Regina *Elisabeta*, publicul care venise să ia parte

la pioasa ceremonie și care se găsea în curtea mănăstirii, a fost lăsat să intre în biserică și să-și unească lacrimile cu ale neconsolatei Suverane.

Cu această ocazie s'a depus pe mormântul ilustrului Suveran dispărut un imeus număr de splendide jerbe de flori și coroane, între cari am putut remarca pe aceea a Consiliului de miniștri, a Corpurilor Legiuitoare, — Camera și Senatul, — a consiliului comunal al capitalei, a corpului didactic din Prahova, a corpului d'actie din Argeș, a reg. 4 roșiori, a batalionului 2 vânători „Regina Elisabeta”, a veteranelor războiului pentru independență, și altele.

La orele 10 și jum. acest prim serviciu religios a fost terminat, iar M. S. Regina *Elisabeta*, urmată de doamnele de onoare și adjutanții săi regali, s'a retras din curtea mănăstirii. Tot atunci s'a retras din biserică și publicul, pentru a se face preparativele necesare pentru săvârșirea parastasului oficial.

La orele 11 și jumătate precis s'a început apoi oficierea parastasului de către cei doi Mitropoliți, asistați de toți membrii Sfântului Sinod. Cântările religioase au fost executate de corul episcopiei.

După terminarea obșnuitelor rugăciuni de pomenire, membrii sinodului Mitropoliei, familia regală și d-nii miniștri au trecut în fața mormântului Regelui Carol I, care se odihnește lângă mormintele lui Neagoe Basarab și al doamnei Despina, soția marelui voevod Aici, conform obiceiului strămoșesc și uzului bisericii noastre ortodoxe, s'a cântat „veșnica pomenire”, s'a sfințit coliva și s'a stropit mormântul cu vin și untdelemn.

În momentul când înaltul cler întonează cântarea celor duși dintre cei vii, ochii membrilor familiei regale și ai celor prezenți se scaldă în lacrimi. Au făcut profundă impresie doi bătrâni veterani, cari în genunchiați plângeau cu lacrimi fierbinți pe marele lor căpitan dispărut.

În timp ce clerul întonează „veșnica pomenire”, garda de onoare din fața bisericii dă onorurile, iar muzica militară cântă pentru rugăciune.

La orele 12 parastasul oficial fiind terminat, suveranii și membrii familiei regale s'au retras în apartamentele M. S. Reginei *Elisabeta*.

Domnii miniștri și înalții demoitari ai statului au fost primiți apoi de M. S. Regina *Elisabeta*, căreia i-au prezentat omagii.

La orele 12 și jumătate s'a servit masa celor invitați. În apartamentele M. S. Reginei *Elisabeta* s'a servit o masă pentru membrii familiei regale, la care au luat parte M. S. Regele, cele două Regine, Principii și principesele, cei doi Mitropoliți din București și Iași, și membrii Sf. Sinod, d-nii miniștri, Președinții Corpurilor Legiuitoare, foștii miniștri și Primul Președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție, și principele Știrbei, administratorul domeniilor Coroanei. Într'o altă sală alături s'a servit masa celorlalți invitați, precum și membrilor caselor civile și militare ale suveranelor.

În curtea de lângă mănăstire s'a servit apoi o masă la o sută de săraci, din oraș și împrejurimi.

Conform dorinței exprimate de M. S. Regele, toate cheltuielile acestui parastas au fost suportate de Casa regală.

La orele 3 și un sfert a plecat primul tren special din gara Curtea de Argeș spre București, ducând în capitală persoanele

invitate. Acest tren a sosit în București la orele 6. Trenul regal, care a adus în capitală pe Suverani, membrii familiei regale și d-nii miniștri, a plecat din gara Curtea de Argeș la orele 4 și a sosit în capitală, la gara Cotroceni, la orele 7 seara. Tot cu trenul regal s'a înapoiat în capitală și Principele de Hohenlche, oaspetele familiei regale, care plecase la Curtea de Argeș încă de Sâmbătă, cu M. S. Regele.

La orele 4 și jumătate mănăstirea Curtea de Argeș și-a reluat liniștea ei obișnuită ...

Anunț.

Onorata Comisiune administrativă a tiografiei arhidiecezane prin concl. z-l din 12 August p. c. Nr. 92 a decis, ca cărțile:

1. Cartea copiilor ilustrată pentru clasa II-a primară de St. C. Alexandru.
2. Elemente din biblie și din istoria bisericească pentru școlile populare de I. Aron.
3. Elemente de istoria naturală pentru școlile populare de Dr. D. Barcian.
4. Dersațiune asupra temei: „Învățătorul și instrucțiunea fundamentală” de G. Belisus.
5. Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Brojn.
6. Catehismul mic al bisericii dreptcredincioase a răsăritului pentru școlile populare de C. Coca.
7. Catehismul mic pentru cl. I și II a școlii populare de C. Coca.
8. Obolul săracului la mormântul marelui Andrei de M. Cuncan.
9. Geografia patriei și elemente din geografia universală pentru școlile primare de I. Dariu.
10. Epigrame de Iulian Devale.
11. Limbă și istorie, material pentru conferința ținută la liceul din Năsăud în 27 Februarie 1909 de Dr. M. Drăgan.
12. Noul abecedar ilustrat pentru școala primară de ambele sexe de D. Dogariu.
13. Carte de ecire pentru anii din urmă ai școlilor populare și de repetițiune de D. Dogariu și N. Pilțes.
14. Fizica pentru școlile populare de D. Făgărășian.
15. Geografia pentru școlile medii de D. Făgărășian și A. Barseanu.
16. Curs practic de economie cu noțiuni despre grădnărit, economia câmpului, economia vitelor și celelalte ramuri laterale ale economiei, pentru școlile populare, de I. Georgescu.
17. Geografia pentru școlile populare partea I. pentru clasele III și IV de V. Goldis.
18. Geografia pentru școlile populare cl. V—VI de V. Goldis.
19. Istoria patriei în legătură cu evenimentele epocale din istoria universală pentru școlile populare de V. Goldis.
20. Elemente din istoria literaturii rom., de E. Hodoș.
21. Istoria Ungariei pentru școlile populare elementare de Teodor Iu și Victor Boțan.
22. Gramatică română pentru școlile populare de P. M. Liuba.
23. Aritmetică pentru școlile populare II de F. E. Lurz.
24. Aritmetică pentru școlile populare III de F. E. Lurz.

FOIȘOARA.

Studii asupra Creștinismului considerat ca legătură de unire între popoare.

(Urmare.)

Religiunea ar trebui să obțină un loc larg în această stare socială. Din nefericire, religiunile sunt vrăjmașe unele față de altele și cea mai scandaluoasă diversitate domnește acolo, unde ar trebui mai ales să efi unitate. Noi n'avem să cercetăm obârșia acestui scandal; nu vrem nici să ne pronunțăm pentru sau contra outărei religiunii în particular, cu toate-că ne fălim să avem în această privință convingeri foarte hotărâte. Nimic nu-mi pare așa de puțin rațional, ca acea toleranță, cu care se fudulesc așa ziiși filozofi, cari își închipuiesc, că sunt foarte cuminiți, emițând una sau alta din aceste două absurdități: că toate religiunile sunt deopotrivă de bune, sau că toate sunt deopotrivă de rele. Dacă deci eu nu mă pronunț aci în favorul religiunii, în care cred, cauza e, că nu pot în lucrarea ce o public să intru în polemie, care ar fi altfel foarte nefolositoare pentru cei mai mulți.

Primește asadar faptul așa, cum există, adecă diversitatea religioasă, și plecând din acest fapt voiesc să apreziez partea, ce trebuie să o aibe religiunea considerată în

tr'un mod general, în dezvoltarea intelectuală și morală a popoarelor.

Sustin în principiu, că statul trebuie să aibă o religiune. Statul ateu, așa cum îl preconisează lumea în zilele noastre în urma unei aplicări false a principiului toleranței, este una din cele mai detestabile teorii, ce se poate imagina. Un stat ateu este edificiul atârnat asupra unei prăpastii. Ce este un stat fără autoritate? Ce este autoritatea fără Dumnezeu? Consecința teoriei despre statul ateu, este despotismul, este preconisarea forței brutale. Dacă statul recunoaște pe Dumnezeu, el trebuie să admită o formă de închinăciune, cu alte cuvinte o religiune. Ar fi de dorit să existe unitate religioasă într'un stat; dar nu-i încumbă statului datorința d'a procura acest bine social; fără ea, el s'ar expune să jertfească conștiințele, care sunt absolut afără de domeniul lui și nu atâră decât de Dumnezeu. El trebuie prin urmare să aibe o religiune, să o aperse, să o favorizeze în mijloacele ei curat spirituale, dar dând libertate d'a urma și altele, îndată-ce ele nu-s contrare ordinii sociale.

Purcând în felul acesta, statul nu-i ateu, nici intolerant. Stă în dreptul lui să favorizeze religiunea, care o judecă cea mai bună; el împlinește chiar o datorință, după cum împlinește o datorință, când favorizează toate instituțiile intelectuale și morale. Îndată-ce pronunțându-se pentru o religiune el nu persecută pe celelalte, nimenea nu se poate plânge.

Religiunea statului va avea cu necesitate o mare influință, îndată-ce va posedea o doctrină însemnată și puternică, un cler moral și instruit, capabil, prin virtuțile și superioritatea lui științifică să aibe o puternică înrăurire în societate.

Eu presupun un stat, care în țara pe care o reprezintă, găsește întemeiat creștinismul curat, așa cum a eșit el din propoveduirea apostolică; el să favorizeze acest creștinism, fără a căuta să-l impună prin oare care mijloc coercitiv, el să se mulțumească a secunda din toată puterea lui acțiunea curat spirituală a clerului, dezvoltarea intelectuală și morală a aceluia cler. Se va întâmpla, că creștinismul curat se va răspândi în societate cu maiestea simplă și cu adevărat dumnezească a evangheliei. Prin ea însăși, și fără mijloace esteriore, dulcea lui influință se va simți nu numai în țara din estuene, ci și la celelalte națiuni, cari nu vor fi păstrat un creștinism așa de curat, sau cari ar urma alte religii necreștine.

Cu timpul aceste națiuni și-ar modifica doctrinele, și sub înrăurirea grației divine ar putea ajunge la adevăr.

Și pe calea aceasta creștinismul ar interveni în relațiunile internaționale pentru a le ridica, a le purifica, spre a le îmbiba de spiritul fraternității.

Istoria dovedește destul de puternic, că nu prin propaganda de dispute, prin polemici, se aduce popoarele acolo, ca să-și

modifice credințele. Apostolii împreună cu aceia, pe cari propoveduirea evangheliei li aducea la adevăr, întemeiau biserici modeste, ai căror membri dădeau pilda tuturor virtuților, și mai ales această pildă este cea care provoacă cuceriri noue. Misionarii adevărați creștini au lucrat tot astfel. Ei întemeiau comunități, care deveneau tot atâtea focare, de unde credința strălucea prin virtuțile, evlavia și mai ales prin dragostea membrilor acestor asociații. În scurtă vreme aceste exemple își exercitau influența lor binefăcătoare asupra inimilor, care deveneau creștine. Ceea ce pot produce niște instituții de credință și de dragoste, în țări necredincioase, poate să facă o națiune cu adevărat creștină în mijlocul popoarelor, fie necredincioase, fie pe jumătate creștine.

Noi nu vedem în lume, decât un stat, care a păstrat până acum adevăratele noțiuni, pe care tocmai la desfășurăm, — acesta este Rusia. Destul de fericită, pentru că a primit dela Răsărit creștinismul în momentul când Apusul începea a-i umbri curățenia, și pentru că l-a păstrat așa, cum l-a primit, suveranii ei și-au ținut totdeauna de onoare a se arăta protectori și fiii lui. Ei au protejat biserica ortodoxă și n'au căzut în grozava teorie despre statul ateu. În același timp ei n'au persecutat nici celelalte biserici, nici celelalte religiuni, care aveau adepti în împărăția lor. Ei n'au cunoscut astfel faimoasele dispute cu privire la raporturile bisericii și statului, dispute, care au făcut popoarele Europei apăsene să

25. Economia câmpului și grădinaritul pentru școlile populare de G. Moian.

26. Geografia Ungariei și elemente din geografia generală pentru școlile populare de Dr. N. Pop.

27. Carte de cetire pentru cl. I și II gimnazială și reală de I. Popea.

28. Andreiu baron de Șaguna de I. Slavici.

29. Fizică pentru școlile populare de E. Viciv.

30. Din trecutul băilor Herculane de Dr. G. Vuia.

31. Curs practic de geografie pentru școlile populare de I. Vuia.

32. Memoriu asupra proprietății românești, usurpată de administrația bunurilor săsești din Ardeal, de Dr. A. Marienescu

să se doneze bibliotecilor parohiale și școlare, pe lângă rebonificarea speselor de portpostal.

Deci acelea bibliotecii parohiale și școlare, cari reflectează să li se doneze, fie toate, fie numai unele din aceste cărți, până la 1/14 Noemvrie a. c. să se adreseze *Librării arhidiecezane*.

Totodată se anunță, că protocoalele congresului național bisericesc din anii: 1874, 1880, 1881, 1886, 1888, 1891, 1895, 1897, 1899, 1900, și 1903, precum și protocoalele sinoadelor arhidiecezane din anii: 1870—1878, 1880, 1882, 1883, 1885, 1888—1892, 1894—1904, atât oficiilor și corporațiilor bisericești, cât și particularilor, pentru ca să și completeze colecția acestor protocoale, tot până la 1/14 Noemvrie a. c. *Librării arhidiecezane* este autorizată a le vinde cu prețul redus de 50 fileri exemplarul.

Impărțirea cărților cerute pentru bibliotecile parohiale și școlare se va face începând de la termenul indicat 1/14 Noemvrie a. c. cu intervenirea delegatului On. comisuni, P. C. Sa Dr. Eusebiu R. Roșca, arhimandrit, director seminarial.

Librăria arhidiecezană.

Războiul.

La frontul dela răsărit trupele noastre austro-ungare au scos pe Ruși din pozițiile lor bine întărite și apărate cu înverșunare, pela Rafalovca, respingându-le contraatacurile. Armata lui Hindenburg asemenea a respins toate atacurile Rușilor, făcând mulți prizonieri.

La frontul dela apus s'au dat earăși atacuri desperate pe întreaga linie din partea Francezilor, dar toate au fost respinse de Nemți. Cam o mie de Francezi au ajuns în captivitate la Nemți.

Italianii încă continuă cu atacurile, dar fără nici un succes. Ele sunt respinse cu ușurință. Pe unele locuri au atacat trupele noastre, un fapt, care a provocat mare temere în Italia, că în curând luptele vor putea fi date pe teritoriu italian.

La frontul sârbesc planul de bătaie se execută cu strictețe. Trupele aliate înaintează pe teritoriu sârbesc. Orașul Pojarevaț, bine întărit și cu

îndârjire apărat, a fost cucerit de Nemți. Trupele bulgare au trecut pe mai multe locuri pe teritoriu sârbesc, luând în stăpânire înălțimile dela graniță. Situația e recunoscută și din partea antantei de foarte critică pentru Sârbia, care pare a fi lăsată acum în grija sortii. Curtea și autoritățile publice s'au mutat din Niș la Priștina.

NOUȚĂȚI.

Viriliștii români ai comitatului Sibiu pe anul 1916 sunt următorii: Escl. Sa Ioan Mețianu, mitropolit. Parteniu Cosma. Dr. Ilie Beu, Marcu Jantea, Dr. Octavian Rusu, Samuil Gangolea, Dr. Ioan Fruma, Dimitrie Popovici, Ioan de Preda, Ioan Baptist Boiu, Dr. Vasile Preda, Alesandru Lebu. Emil Petruț, Nicolau Vidrighin. Dr. Ioan Elekas, George Imbăruș, Teodor V. Păcășian, Petru Comsa și Ionel Comșa.

Dela comitat. Măne, Marti, în 19 Octomvrie n. ține congregație extraordinară reprezentanța municipală a comitatului Sibiu, în sala cea mare comitatensă, la orele 11 dimineața. E convocată din partea domnului comite-suprem *Walbaum* pentru rezolvarea unor chestii urgente, mai ales însă pentru contribuirea comitatului la noul împrumut de războiu.

La împlinirea unui an. Regele Ferdinand I. al României, împlinindu-se anul dela urcarea sa pe tron, a acordat numeroase grațieri și reduceri de pedeapsă pentru cei osândiți în afaceri de delict.

Nou deputat al parlamentului. Directorul gmnaziului năsăudean, dl Ioan Gheție, a fost proclamat deputat cu program guvernamental în cercul Bistrița-Năsăud.

În turneu teatral. Cetim în ziare din capitala română, că scriitorul *Victor Eftimiu* s'a hotărât să joace însuși teatru. Înconjurat de o trupă teatrală, dl Eftimiu va face un turneu în România și va reprezenta rolul principal în *Achim*, una din piesele sale mai bune.

Intrunirea parlamentului. Din loc competent se anunță, că parlamentul ungar se va deschide în jumătatea a doua din Noemvrie. La ordinea zilei se pune: indemnitatea, zădărnicierea îngălătorilor cu articole alimentare, centrala institutelor financiare. Se crede, că sesiunea se va sfârși înainte de Crăciun.

Să se facă economie. Ministrul ungar de comerț a dat oficiilor postale ordin, în care se cere să se facă economie în materialul de sfoară și de hârtie. La împachetări să se întrebunțeze mai de multe ori aceeași hârtie de împachetat. Rapoarte și adrese, dacă nu cere necesitatea, să se scrie pe jumătate de coală sau pe cărți postale scutite de porto, nu pe coale întregi de hârtie.

Cursuri slavice. La universitatea din Londra s'a hotărât să se înființeze o școală pentru studii slavice, conduse de fostul profesor *Massaryk* dela Praga.

sunt cele două condițiuni, cele mai directe, ale progresului social, prin punerea în practică a dreptății creștine.

Statul religios nu va obține așa de ușor acest rezultat, dacă religionea nu e purul creștinism; totuși, dacă el este creștin, va avea totdeauna de propagat o sumă de adevăruri importante, cu toate cestiunile de a doua mână, care ar putea vicia biserica particulară, pe care ar găsi-o întemeiată. Și putem zice, că erorile acestei biserici ar tinde să dispară cu timpul, presupunând dezvoltarea intelectuală care ar rezulta din învățământ.

Religiunile necreștine nu oferă atâtea elemente de progres ca evanghelia. Cu toate acestea ele cuprind toate destule adevăruri pentru a fi preferite indiferenței sau ateismului; fără a socoti, că națiunile creștine prin progresul instituțiilor lor ar face înțeleasă, mai bine decât toate disputele, superioritatea creștinismului față de toate celelalte religii.

Din cele ce premere se vede cazul, ce-l facem din renumita maximă: *Biserica liberă în stat liber*. Aceasta nu-i altceva, decât ateismul străvestit într-o formulă în mod vag și fals liberală.

Noi nu vrem nici teoria papală: Biserica dominând statul. Statul reprezintă o societate; oamenii religioși sau bisericești, cari formează o biserică, fac parte din această societate sau din stat. Aceia, cari, în acest stat, exercită autoritatea, nu sunt mai puțin obligați să așoare pe Dumnezeu,

O nouă școală superioară. Cu ziua de 1 Noemvrie 1915 se întemeiază în Lipsca o instituție de mare importanță practică și științifică, și anume: o școală pentru pregătirea *custozilor de biblioteci și muzee* germane. Școala se înființează de reuniunea librărilor germani cu sprijinul guvernului și al orașului Lipsca. Cursul durează patru semestre, iar la sfârșitul lor se face un examen de stat. Se pot înscrie și femei.

În străinătate și la noi Pe o listă de bucate dela un restaurant de *primul rang* din München se anunță următoarele: Supă de tapioco, omeletă cu ciuperci erăiești, mușchi de vițel cu pireu de cartofi, plăcinte cu mere. — toate costă două marce. — La noi, astăzi, un menu analog se plătește cu cel puțin șase coroane într'un restaurant de-a doua mână.

Mare incendiu. din Deva se scrie, că un foc grosznic a pustit în *Nădăștia de jos* 30 de case împreună cu magazile de cereale dintr'insele. Comuna este românească și așa, după toată probabilitatea, nu s'a îngrijit de asigurări la timp.

Prietenie de arme. Turcia a pus la dispoziția Bulgariei toate fabricile sale de arme. Pe lângă acestea otomânii sprijinesc pe bulgari, trimittându-le în ajutor două corpuri de armată. În schimb Bulgaria cedează Turciei vagoanele căilor sale ferate, magazii-tele de carbuni și material de război.

Earăș monarhie. Consiliul de stat, cum se vestește din Peking, a hotărât reînființarea monarhiei chineze.

Grecia refuză. Guvernul sârb, cu convocare la învoeata din 1913, s'a adresat Greciei și i-a cerut colaborarea în războiul început cu Bulgaria. Guvernul grecesc a refuzat cererea de a ajuta cu armele pe foștii aliați.

Ofițeri străini în fruntea unei armate. În cartierul general sârbesc domnește o strânsnică incurcătură. Prințul moștenitor Alexandru nu se mai poate înțelege cu voevodul Putnic, care amenință să se retragă din post. Conducerea armatei Sârbiei a trecut astfel în mâna generalilor francezi și englezi.

Moartea unui arhiduce. Din Praga se vestește moartea *Arhiducelui Ludovic Salvator*, stâns în etate de 68 de ani. Răposatul era cunoscut ca explorator și om de știință. A făcut multe călătorii de studiu și a publicat o serie de lucrări, cu ilustrațiuni făcute de însuși ilustrul autor. A fost fiul marelui duce de Toscana, Leopold II, și unchiul arhiducilor Leopold Salvator și Francisc Salvator.

† Dănilă Sânjoan, notar comunal pensionat, posesor al crucii de aur p. m., după un morb greu și todelungat și-a dat sufletul în mâinile Creatorului în 10 Octomvrie c. la 11 $\frac{1}{2}$ ore a. m. în al 58-lea an al vieții pline de muncă neobosită și al 31-lea al căsătoriei. Rămășițele pământești ale defunctului s'au așezat spre vecinică odihnă, după ritual bisericii gr.-or., Marti în 12 Octomvrie c. la 11 ore a. m. în cimiteriul gr.-cat. din Maieru. Fie-i țarina ușoară și memoria binecuvântată!

să aibă o religione. Tot ceea ce li se poate cere în favorul religiunilor, în care ei nu cred, și care n'au drept aderenți decât niște fracțiuni din același stat, e, ca ei să nu intervină în lucrurile conștiinței, ca ei să respecteze libertatea acelor, cari nu cred ca și ei. În chipul acesta numai se pot cu desăvârșire împăca principiile unei religiuni de stat cu principiul libertății conștiinței.

Noi nu vrem ca statul să se erijeze în doctor al religiunii, ci menținem dreptul lui de a recunoaște o religione, de a o proteja, a favoriza dezvoltarea și influința ei *curat spirituală*. Așa el nu va fi nici pe departe prigonitor; biserica nu va apela de loc la puterea seculară; statul va fi religios, și fiecare om va avea libertatea de a-și urma conștiința în modul lui de a adora pe Dumnezeu.

În felul acesta evanghelia, înțeleasă cum se cade, rezolvă marile probleme, pe care un fals liberalism și despotismul papal depotriva au contribuit a le denatura și a le incurca. Nu găsim în ea alt sistem complet cu privire la acest punct ca și cu privire la toate celelalte teorii sociale; însă dacă lumea se pătrunde bine de spiritul ei, va ajunge la învățătura, pe care am expus-o, și va înțelege atunci, că Cartea dumnezeiască cuprinde asupra acestui punct, ca și asupra tuturor celorlalte, o doctrină de progres pentru fiecare stat în particular, și de unire între toate statele. (Va urma).

Acțiune zădarnică. Ziarul italian *Stampa* constată de pe acum, că acțiunea balcanică a împătritei Inteligeri este lipsită de rost, pentru că armatele puterilor centrale și ale Bulgariei numără cel puțin 800.000 de oameni.

Unsprezece milioane. După o șocoteală apărută în *Ruscoe Slovo*, numărul refugiaților ruși până în 3 Octomvrie este unsprezece milioane, de pravoslavnici mai ales.

Intre amici. O gazetă franceză din Versailles face sârbilor următoarele aspre muștrări: Este de înțeles, că poporul francez are simpatie pentru Sârbia; cu toate acestea nu este iertat să exagerăm. Noi nu sântem îndatorați să fim recunoscători sârbilor; ci *sârbii* ne sânt îndatorați nouă, de oarece Franța și Rusia de dragul lor au pus mâna pe arme. Este adevărat, că și fără de aceasta ar fi izbucnit războiul, dar s'ar fi înreput mai târziu și în condiții cu mult mai bune pentru noi. Sârbii nu de mult și-au întors armele împotriva Albaniei, și nici decum n'au mai hărțuit pe austro-ungari. Acum au dat de mare necaz și nu și pot ajuta. În trecut și-au bătut capul numai cu interesele lor și nu s'au gândit la interese comune. Ear astăzi pretind dela noi să-i părtinim, cu toatăcă nu e tocmai mult, de când și au dovedit încăpăținarea în chestiunea Macedoniei, și pe deasupra ni-au adus un nou element în șireagul dușmanilor noștri.

Cunună neperitoare. Domnul *Simeon Iancu*, c. și r. căpitan la institutul geografic militar din Viena, dăruște, drept cunună neperitoare pe cociugul nepotului său *Ionel Fara*, fiul preotului din Ludoșul mare, 20 cor., din cari 10 cor. la fondul „Andreiu baron de Șaguna” pentru ajutorarea cu *preferință* a văduvelor și orfanilor ostașilor noștri căzuți pe câmpul de războiu, 5 cor. la Legatul *Silvia Dr. Barcianu*, al fondului Episcopul *Nicolae Popea*, pentru ajutorarea copiilor săraci din Rășinari aplicați la meserii, ambele înființate de Reuniunea meseriașilor sibiieni, și 5 cor. la Fondul „Azilului orfelinat” al Reuniunii române de înormântare din Sibiu pentru adăpostirea orfanilor și a bătrânilor noștri seșpătați. Pentru prinos exprimă sinceră mulțumită prezidentul acestor Reuniuni: *Victor Tordășianu*.

Bioscopul Apollo. Luni și Marti în 18 și 19 Octomvrie n. 1915 se va reprezenta următorul program: Cel mai artistic op al cinematografiei: *Fără patrie*, dramă socială pătrunzătoare în 5 acte. Jucată de cei mai excelenți actori suedieni.

Note și impresii.

Congres. În orașul Bern din Elveția se vor întruni în congres amicii păcii din toate părțile lumii. Au să-și trimită reprezentanți: francezii, germanii, englezii, rușii și toate celelalte națiuni. Congresul nu are însemnătate extraordinară, fiind compus din oameni particulari și din corporații umanitare, cari n'au putința de a pune capăt vărsărilor de sânge.

Totuși lumea se bucură, că bărbați apărținători la popoare îndușmănite vor discuta împreună drept și cumpănit la acest congres, care se va ținea în Decemvrie, și care dorim să fie premergătorul imediat al păcii generale.

Când cenzorul e bolnav. Într'un oraș din țara noastră a sosit la adresa unei mame o cartă postală din Rusia. Pe această cartă se găsește următoarea notiță oficială: „Censurată! Să scrieți pe viitor în altă limbă: nemțește sau slavăcește; dar nu românește, nici ungurește, căci cenzorul respectiv este bolnav. Censura dela Petrograd”.

Cei interesați să fie prin urmare cu luare aminte la boala cenzorului nostru dela Petrograd, — căruia îi dorim, de altfel, grabnică însănătoșire!

Evreii și Bark. Se știe, că ministrul de finanțe rusesc *Bark* a părăsit Londra fără nici un rezultat. N'a căpătat împrumutul sperat, de care era aproape sigur.

Acum se povestește în Londra, că ministrul *Bark* a mișcat toate pietrele, numai să nu plece acasă cu mâinile goale. S'a învârtit mult și în jurul lui *Rothschild* și a prezidentului unei societăți evreești, întemeiate în scop de-a îmbunătăți soarta izraeliților din Rusia.

Bark a promis, că dacă va obține împrumutul dorit guvernul său are să ușureze situația evreilor ruși. Nu s'a dat crezământ vorbelor rostite de omul unei țări ajunse în mare strâmtoare.

Morala ar fi: Să-ți vezi de amici, când ești la bine și la larg; atunci se mai poate întâmpla, să nu rămai cuc la necaz și la nevoi.

peardă atâta vreme și atâta scrieri (în zădar).

Dacă Rusia continuă a înainta în căile ei tradiționale și naționale; dacă clerul ortodox, sprijinit de stat, progresează din ce în ce mai mult în știință și în virtute, păstrând cu irgijire gelasă purul creștinism, pe care este chemat a-l reprezenta, se prevede, că poporul rus va fi acel popor privilegiat, al cărui exemplu va exercita cea mai fericită influență religioasă asupra celorlalte națiuni.

Papismul se surpă; protestantismul nu-i decât aglomerație de secte inimice. Adevărații creștini, cari s'au născut în sinul acestor biserici, au ajuns să se întrebe, unde este adevăratul creștinism, și cei mai mulți au întors deja privirea spre Rusia. Mișcarea se va accentua tot mai mult cu vremea.

Pentru-ca ea să devină mai decisivă, biserica rusă are mari datorii de împlinit. Ea o presimte. Ea simte trebuința de a lucra la dezvoltarea virtuților creștine, a științei, a spiritului apostolic în clerul ei; și oameni de înaltă capacitate și au dedicat sîntele lor acestei opere mari. Această mișcare de dezvoltare interioară corespunde celei care împinge, de din afară, ochii adevăraților creștini ai Apusului spre Rusia și noi nu credem că ne înșelăm, când observăm în această îndoită mișcare o intervenție providențială.

Pentru a ne întoarce la subiectul nostru, concludem, că statul religios și un sistem complet și universal de învățământ

Nr. 501/1915.

(180) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională gr. or. română din comuna Cărpiniș, tractul protopresbiterial al Abrudului, se publică concurs cu termenul de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu acest post sunt: 1200 cor. anual și anume: 600 cor. dela comuna bisericească din repartiție, 400 cor. se va cere ajutor dela Ven. Cons. (pentru aceasta sumă comuna bisericească nu ia răspunderea), restul ajutor dela stat încuviințat deja.

Cvartir în natură și relut de grădină 20 cor. Cei ce doresc a ocupa acest post să-și înainteze petițiile subsemnatului oficiu în termenul arătat și să se prezenteze în vre-o Duminică sau sâmbătoare la biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 1 Octombrie 1915.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 493/1915.

(178) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Galați, protopresbiteratul Abrud, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții să-și trimită subsemnatului oficiu petițiile instruite cu documentele prescise de lege, în termenul arătat și să se prezenteze în vre-o Duminică la biserică spre a cânta, cuvânta eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Abrud, 20 Septembrie 1915.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 435/1915.

(175) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna bisericească Ludești Costești se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare, pe lângă salariul statorit de norme în vigoare. Salariul este asigurat prin ajutorul de stat, acordat deja, de care a beneficiat și învățătorul demisionat.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterial gr. or. în Orăștie și să se prezinte înainte de alegere la biserică spre a se face cunoscut poporului.

Orăștie, 25 Septembrie 1915.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. par. 52/1915.

(176) 3-3

Concurs repetiț.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa II Bedeleu, aparținătoare tractului prot. al Lurși, devenit vacant prin demisionarea parohului Ioan Save, în sensul normelor în vigoare se publică concurs repetiț, cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul „Telegrafului Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B., pentru congruă.

Reflectanții la acest post își vor așterne cererile concursuale, instruite în sensul normelor din vigoare, prea onoratului oficiu protopresbiterial al tractului Lupșa, cu sediul în Ofenbaia (Aranyos-bánya), cu a căruia prealabilă încuviințare se vor prezenta în comună, pentru a cânta, eventual a celebra și a cuvânta, făcând totodată cunoștință și cu poporul.

D'n sedința extraordinară a comitetului parohial din Bedeleu, ținută aici la 8 Septembrie v. 1915.

Eugen Muntean
președinte.

Ioan Popița
notar.

Ilariu Muntean
epitrop.

Ad. Nr. 334/1915.

Văzut și aprob.

Vasile Gan
protopresbiter.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră din Gelmar se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 1200 cor., și anume 240 cor. dela parohie și 960 cor. dela stat, asigurat acum prin rescriptul Ministerial d'to 11 Avg. Nr. 74170/1915 și locuință cu grădină 1/4, jugăr în natură.

Învățătorul ales, pe lângă celelalte îndatoriri impuse prin lege este obligat să formeze cor cu elevii, să cânte în biserică și să instruiască școala de repetiție fără altă remunerație.

Concurenții să-și înainteze cererile instruite conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterial gr. or. Orăștie și să se prezinte înainte de alegere la biserică în vre-o Duminică sau sâmbătoare spre a cânta și a se face cunoscut poporului.

Gelmar, la 15 Septembrie 1915.

Sever A. Pecurariu paroh-președ.
Pavel Paraschiv notar.

Nr. 436/1915.

(174) 3-3

Am văzut:

Orăștie, 25 Sept. 1915.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 535/1915 prot.

(179) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școala elementară gr. or. română din Cincul mare, protopresbiteratul Agnatei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt următoarele:

Salariu fundamental 1200 cor. precum și gradațiunile prescise în art. de lege XVI din 1913.

Salariul fundamental și gradațiunile se vor plăti din cassa bisericeii în rate lunare anticipative.

Pe lângă salariul alesul are și cvartir în natură și grădină conform legii.

Învățătorul ales e obligat să conducă elevii în Duminică și sărbători la biserică și să cânte cu ei cântările la sf. liturgie.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele recepționate sunt a se înainta subscrisului în termenul deschis, iar concurenții să se prezenteze în timpul acesta în vre-o Duminică sau sâmbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și a face cunoștință cu poporul.

Concursul intrat după termen nu se vor lua în considerare.

Agnate, 28 Iulie 1915.

În conțelegere cu comitetul parohial concurent.

Ioachim Muntean
protopop.

A apărut în editura comisiei administrative a **tipografiei arhidiecezane:**

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15-20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andrian“. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărelele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini. Cavalierism și Donchișotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobleta adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor demosteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca împărțirea timpului. Statornicia. Împărțește ca să învingeri. Puterea de sus Adaus. Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu **2 coroane**.

Revanzătorilor se dă un rabat de 20%.

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orice mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidiecezane

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

- I.
- Adormirea Maicei Domnului
- Bunavestire
- Nașterea Domnului Iisus Christos
- Fuga la Egipt
- Iisus în biserică de 12 ani
- La nunta din Cana
- Iisus pe mare
- Învierea lui Lazar
- Schimbarea la față
- Răstignirea lui Iisus Christos
- Punerea în mormânt
- Învierea Domnului
- Înălțarea — Floriile
- Tăierea împrejur
- Nașterea Maicei Domnului
- Pogorârea Duhului sfânt
- Nașterea sfântului Ioan Botezător
- Grigorie, Vasilie și Ioan
- Adormirea sfintei Ane
- Afierea capului sf. Ioan Botezător

- II.
- Iisus pe Cruce
- Înălțarea sfintei cruci
- Ilie prorocul în carul de foc
- Tăierea capului sfântului Ioan
- P. Grigorie teologul
- Sf. Vasilie

- III.
- Botezul Domnului
- Constantin și Elena
- Sfântul Dumtru călare
- Sfântul George
- Maica Domnului
- Petru și Pavel
- Arhanghelii Mihail și Gavriil
- P. Ioan Gură de aur
- PP. Ioachim și Ana

- IV.
- Arhanghelul Mihail
- „ Gavriil
- Apostol ori-care
- Domnul Christos
- Iisus în muntele Maslinilor
- Sfântul Dumitru
- Sfântul George
- Ilie Prorocul
- Ioan în pustie
- Sfântul Nicolae
- „ Simeon
- „ Andreiu
- Evangelistul Ioan
- „ Luca
- „ Marcu
- „ Mateiu
- Prorocul Zaharia
- Apostolul Iacob
- „ Filip

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.					
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
foarte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35-	40-60	51-80	70-	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28-	34-60	42-	56-	70-	cor. foarte fine.
fine . . .	26-60	29-40	46-20	56-	72-50	23-10	27-30	40-60	49-	65-80	20-30	23-80	35-	43-40	60-20	18-20	21-	30-80	39-20	56-	„ fine.
simple . . .	14-	16-10	18-20	26-50	36-40	12-60	14-	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14-	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	60	26-60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tinichie și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru prapori din orice fel de materii și de orice culoare pe lângă condițiile cele mai favorabile